

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک، مؤسسات اعتباری غیربانکی و بانک مشترک ایران - ونزوئلا ارسال می‌شود

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که مستحضرنند، یکی از اقدامات لازم به منظور تنظیم و نگهداری صحیح دفاتر، حسابها، اطلاعات و صورت‌های مالی مؤسسات اعتباری مطابق با مقررات و دستورالعمل‌های ابلاغی بانک مرکزی که در جزء (۶) بند (الف) ماده (۲۳) «قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» نیز مورد اشاره واقع شده است، شناسایی و ثبت دقیق رویدادهای مالی مربوط به اعطای تسهیلات می‌باشد. در این راستا، به منظور ایجاد وحدت رویه در اعطای تسهیلات در قالب عقد مشارکت مدنی و نیز ارتقاء شفافیت صورت‌های مالی آن‌ها، «دستورالعمل حسابداری قرارداد مشارکت مدنی (ریالی)» تدوین و در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۶/۲۹ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی مورد تأیید قرار گرفت. شایان ذکر است، اهم رویدادهای مالی مرتبط با قرارداد مشارکت مدنی (ریالی) در دستورالعمل یاد شده به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- رویدادهای مالی مرتبط با انعقاد قرارداد مشارکت مدنی و اخذ وثایق؛
 - ۲- رویدادهای مالی مرتبط با آورده سهم‌الشرکه طرفین مشارکت، تعدیل سرمایه و استفاده از آن؛
 - ۳- رویدادهای مالی مرتبط با شناسایی سود در دوران مشارکت و شناسایی وجه التزام تأخیر تأدیه دین؛
 - ۴- رویدادهای مالی مرتبط با واگذاری موضوع مشارکت و سایر دارایی‌های آن و تسویه مشارکت مدنی؛
 - ۵- رویدادهای مالی مربوط با حسابداری تغییر طبقه‌بندی تسهیلات اعطایی از جاری به غیرجاری.
- در پایان، ضمن ایفاد دستورالعمل مورد اشاره به پیوست، خواهشمند است دستور فرمایند، مراتب به قید تسریع و با لحاظ مفاد بخشنامه شماره ۹۶/۱۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ به تمامی واحدهای ذی‌ربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ شده و بر حسن اجرای آن نظارت دقیق به عمل آید. ا.ج.ن

رئیس مرکز تنظیم‌گری
مدیریت کل تنظیم مقررات

حجت اسماعیل‌زاده
حسین صدقی
۳۲۵۰-۰۱
۳۲۱۵-۱۵

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل تنظیم مقررات

اداره تدوین رویه های حسابداری و حسابرسی

دستورالعمل حسابداری

قرارداد مشارکت مدنی (ریالی)

پاییز ۱۴۰۴

فهرست مطالب

۲	مقدمه
۲	۱- ثبت‌های حسابداری وثایق و تضمینات مأخوذه
۳	۲- ثبت‌های حسابداری زمان انعقاد قرارداد تسهیلات مشارکت مدنی
۴	۳- ثبت‌های حسابداری آورده سهم‌الشرکه طرفین مشارکت
۶	۴- ثبت‌های حسابداری تعدیل سرمایه مشارکت
۶	۵- ثبت‌های حسابداری استفاده از سرمایه
۸	۶- ثبت‌های حسابداری شناسایی سود در دوران مشارکت
۸	۷- ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین و جریمه عدم اجرای مفاد قرارداد
۱۰	۸- ثبت‌های حسابداری مربوط به واگذاری موضوع مشارکت و سایر دارایی‌های آن و تسویه مشارکت مدنی
۱۵	۹- ثبت‌های حسابداری تغییر طبقه‌بندی تسهیلات اعطایی از جاری به غیر جاری
۱۹	۱۰- ثبت‌های حسابداری برگشت اسناد انتظامی

«دستورالعمل حسابداری قرارداد مشارکت مدنی (ریالی)»

مقدمه:

به استناد بند (ج) ماده (۳۳) قانون پولی و بانکی کشور و جزء (۶) بند (الف) ماده (۲۳) «قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» و با هدف ایجاد وحدت رویه، شناسایی و ثبت دقیق رویدادهای مالی مربوط به اعطای تسهیلات در قالب قرارداد مشارکت مدنی در مؤسسات اعتباری و نیز ارتقاء شفافیت صورتهای مالی آنها و در اجرای مفاد مواد (۱۸) الی (۲۲) «آیین نامه تسهیلات اعطایی بانکی» مصوب جلسه مورخ ۱۳۶۲/۱۰/۱۴ هیأت وزیران، «دستورالعمل حسابداری قرارداد مشارکت مدنی (ریالی)» را که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می شود به شرح زیر تصویب نمود:

۱- ثبت های حسابداری وثایق و تضمینات مأخوذه:

۱-۱- قبل از انعقاد قرارداد تسهیلات مشارکت مدنی، در صورت اخذ وثایق از مشتری، این وثایق به ارزش تعیین شده طبق ضوابط مربوط، به شرح ذیل در حساب ها ثبت می شود:

بد: حساب های انتظامی - وثایق تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۴-۱۳-۴۳۰۰)	××××	به ارزش تعیین شده طبق ضوابط مربوط
بس: طرف حساب های انتظامی (کد حساب: ۳-۹-۱۳-۸۶۰۰)	××××	به ارزش تعیین شده طبق ضوابط مربوط

۱-۲- تعداد برگ های اوراق بهادار و قطعه های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل در حساب ها ثبت می شود:

بد: حساب های انتظامی - برگ های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۳-۴-۱۳-۴۳۰۰)	××××	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال
بس: طرف حساب های انتظامی (کد حساب: ۳-۹-۱۳-۸۶۰۰)	××××	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال

۳-۱- محاسبه و اخذ کارمزد ارزیابی وثایق در چارچوب ضوابط ابلاغی، به شرح زیر در حسابها ثبت می گردد:

به مبلغ کارمزد متعلقه در چارچوب ضوابط ابلاغی	xxxx	بد: صندوق به ریال یا حساب سپرده شریک (کد حساب: ۳-۱-۱۰-۰۰۱۰)
به مبلغ کارمزد متعلقه در چارچوب ضوابط ابلاغی	xxxx	بس: حساب کارمزد تحقق یافته خدمات بانکی به ریال (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۷۰۰)

۲- ثبت های حسابداری زمان انعقاد قرارداد تسهیلات مشارکت مدنی:

۲-۱- پس از انعقاد قرارداد تسهیلات مشارکت مدنی، قرارداد مذکور در حساب انتظامی قراردادها به مبلغ یک ریال به شرح ذیل ثبت می گردد:

به مبلغ یک ریال	xxxx	بد: حساب های انتظامی - قراردادهای تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۴-۱۳-۴۳۰۰)
به مبلغ یک ریال	xxxx	بس: طرف حساب های انتظامی (کد حساب: ۳-۹-۱۳-۸۶۰۰)

تبصره: در زمان ابطال و یا پایان اعتبار قرارداد تسهیلات اعطایی مشارکت مدنی، ثبت انتظامی فوق برگشت داده می شود.

۲-۲- مبلغ دریافتی بابت ابطال تمبر مالیاتی باید به شرح ذیل در حسابها ثبت شود:

به مبلغ تمبر	xxxx	بد: صندوق به ریال/حساب سپرده شریک (کد حساب: ۳-۱-۱۰-۰۰۱۰)
به مبلغ تمبر	xxxx	بس: حساب تمبر مالیاتی به ریال (کد حساب: ۳-۱-۱۰/۰۱۳۰)

۲-۳- در زمان انعقاد قرارداد، تعهد شریک مبنی بر تامین سهم الشرکه خود، به شرح زیر در حسابها ثبت می شود:

به مبلغ سهم الشرکه شریک	xxxx	بد: تعهدات مشتریان بابت قراردادهای منعقد معاملات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۳-۱۰-۳۷۶۰) (کد حساب: ۳-۳-۱۰-۳۷۷۰)
به مبلغ سهم الشرکه شریک	xxxx	بس: طرف تعهدات مشتریان بابت قراردادهای منعقد معاملات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۸-۲۲-۸۴۶۰) (کد حساب: ۳-۸-۲۲-۸۴۷۰)

۴-۲- در زمان انعقاد قرارداد، تعهد بانک مبنی بر تامین سهم‌الشرکه خود، به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌شود:

به مبلغ سهم‌الشرکه بانک	xxxx	بد: طرف تعهدات بانک و موسسه اعتباری غیربانکی داخلی بابت قراردادهای منعقدہ معاملات دولتی/غیردولتی به ریال (کد حساب: ۳-۳-۱۶-۴۰۹۰) (کد حساب: ۳-۳-۱۶-۴۱۰۰)
به مبلغ سهم‌الشرکه بانک	xxxx	بس: تعهدات بانک و موسسه اعتباری غیربانکی داخلی بابت قراردادهای منعقدہ معاملات دولتی/غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۸-۱۶-۸۱۳۰) (کد حساب: ۳-۸-۱۶-۸۱۴۰)

۳- ثبت‌های حسابداری آورده سهم‌الشرکه طرفین مشارکت:

پس از انعقاد قرارداد، واریز سرمایه نقدی یا غیرنقدی در مشارکت مدنی طبق قرارداد به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

۳-۱- سرمایه نقدی:

۳-۱-۱- سهم‌الشرکه شریک:

سهم‌الشرکه نقدی شریک به میزان مقرر در قرارداد در زمان واریز به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

به میزان سهم‌الشرکه شریک	xxxx	بد: صندوق به ریال / حساب سپرده شریک (کد حساب: ۳-۱-۱۰-۰۰۱۰)
به میزان سهم‌الشرکه شریک	xxxx	بس: مشترک مشارکت مدنی به ریال (کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۳۰)

۳-۱-۲- سهم‌الشرکه مؤسسه اعتباری:

سهم‌الشرکه نقدی مؤسسه اعتباری به میزان مقرر در قرارداد در زمان واریز به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

به مبلغ واریزی بابت سهم‌الشرکه مؤسسه اعتباری	xxxx	بد: تسهیلات اعطایی مشارکت مدنی دولتی / غیردولتی به ریال (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۲۳۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۱۹۳۰)
به مبلغ واریزی بابت سهم‌الشرکه مؤسسه اعتباری	xxxx	بس: مشترک مشارکت مدنی به ریال (کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۳۰)

۳-۲- سرمایه غیر نقدی:

۳-۲-۱- سهم الشرکه شریک:

سهم الشرکه غیر نقدی شریک به میزان ارزش گذاری شده در قرارداد به شرح زیر در حسابها ثبت می گردد:

به مبلغ تقویم شده اموال سهم شریک	xxxx	بد: بدهکاران موقت به ریال - سهم الشرکه غیر نقدی	}
		مشارکت مدنی	
		(کد حساب: ۳-۱-۴۹-۲۷۰۰)	
به مبلغ تقویم شده اموال سهم شریک	xxxx	بس: مشترک مشارکت مدنی به ریال	}
		(کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۳۰)	

۳-۲-۲- سهم الشرکه مؤسسه اعتباری:

سهم الشرکه غیر نقدی مؤسسه اعتباری به میزان ارزش گذاری شده در قرارداد به شرح زیر در حسابها ثبت می گردد:

به مبلغ تقویم شده اموال سهم مؤسسه اعتباری	xxxx	بد: تسهیلات اعطایی مشارکت مدنی دولتی / غیردولتی به	}
		ریال	
		(کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۲۳۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۱۹۳۰)	
به مبلغ تقویم شده اموال سهم مؤسسه اعتباری	xxxx	بس: مشترک مشارکت مدنی به ریال	}
		(کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۳۰)	

۳-۳- برگشت تعهدات مشتری:

همزمان با تامین تمام یا بخشی از سهم الشرکه شریک از سرمایه شرکت مدنی، تعهدات مشتری به میزان مبلغ سهم الشرکه تامین شده به شرح زیر از حسابها برگشت داده می شود:

به مبلغ سهم الشرکه تامین شده	xxxx	بد: طرف تعهدات مشتریان بابت قراردادهای منعقدہ معاملات	}
		دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی	
		(کد حساب: ۳-۸-۲۲-۸۴۶۰) (کد حساب: ۳-۸-۲۲-۸۴۷۰)	
به مبلغ سهم الشرکه تامین شده	xxxx	بس: تعهدات مشتریان بابت قراردادهای منعقدہ معاملات	}
		دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی	
		(کد حساب: ۳-۳-۱۰-۳۷۶۰) (کد حساب: ۳-۳-۱۰-۳۷۷۰)	

۳-۴- برگشت تعهدات بانک:

همزمان با تامین تمام یا بخشی از سهم الشرکه بانک از سرمایه شرکت مدنی، تعهدات بانک به میزان مبلغ سهم الشرکه تامین شده به شرح زیر از حسابها برگشت داده می شود:

به مبلغ سهم‌الشرکه تامین شده به مبلغ سهم‌الشرکه تامین شده	×××× ××××	بده: تعهدات بانک و موسسه اعتباری غیربانکی داخلی بابت قراردادهای منعقدہ معاملات دولتی/غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۸-۱۶-۸۱۳۰) (کد حساب: ۳-۸-۱۶-۸۱۴۰) بسی: طرف تعهدات بانک و موسسه اعتباری غیربانکی داخلی بابت قراردادهای منعقدہ معاملات دولتی/غیردولتی به ریال (کد حساب: ۳-۳-۱۶-۴۰۹۰) (کد حساب: ۳-۳-۱۶-۴۱۰۰)
---	-------------------------	---

تبصره: اگر سهم‌الشرکه شریک و بانک در قرارداد طی چند مرحله به شرکت مدنی پرداخت شود، همزمان با پرداخت سهم‌الشرکه در هر مرحله، تعهدات شریک و بانک برگشت داده می‌شود.

۴- ثبت‌های حسابداری تعدیل سرمایه مشارکت:

در صورت افزایش و یا کاهش سرمایه به هر دلیل، ثبت‌های حسابداری مندرج در بندهای (۱)، (۲)، (۳) و حسب مورد سایر بندهای این دستورالعمل به ترتیب برای موسسه اعتباری و یا شریک در حساب‌های مربوط اعمال می‌شود.

۵- ثبت‌های حسابداری استفاده از سرمایه:

۵-۱- استفاده از سرمایه نقدی

استفاده از سرمایه نقدی مشارکت مدنی به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

حداکثر تا مبلغ سرمایه مشارکت حداکثر تا مبلغ سرمایه مشارکت	×××× ××××	بده: مشترک مشارکت مدنی به ریال (کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۳۰) بسی: حساب سپرده شریک/انواع چک‌های بانکی فروخته شده عهده بانک به ریال (کد حساب: ۳-۵-۱۰-۴۴۰۰) (کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۰۰)
---	-------------------------	--

۵-۲- استفاده از سرمایه غیر نقدی

۵-۲-۱- استفاده از سرمایه غیر نقدی شریک

هنگام تحویل سرمایه غیر نقدی شریک به شرکت مدنی، ثبت حسابداری به شرح زیر در حساب‌ها اعمال می‌گردد:

به مبلغ تقویم شده اموال سهم شریک	xxxx	بد: مشترک مشارکت مدنی به ریال (کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۳۰)	}
به مبلغ تقویم شده اموال سهم شریک	xxxx	بسی: بدهکاران موقت به ریال - سهم الشرکه غیر نقدی	
		مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۱-۴۹-۲۷۰۰)	

۵-۲-۲- استفاده از سرمایه غیر نقدی موسسه اعتباری

همزمان با تحویل سرمایه غیر نقدی موسسه اعتباری به شرکت مدنی ثبت حسابداری به شرح زیر در حساب‌ها اعمال می‌گردد:

به مبلغ تقویم شده اموال	xxxx	بد: مشترک مشارکت مدنی به ریال (کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۳۰)	}
مانده استهلاک انباشته / کاهش ارزش انباشته دارایی	xxxx	بد: استهلاک انباشته دارایی‌های ثابت مشهود به ریال / کاهش ارزش انباشته دارایی (کد حساب: ۳-۵-۳۷-۵۷۵۰) (کد حساب: ۳-۵-۳۷-۵۷۵۰)	
تحویل شده		بسی: اموال غیر منقول به ریال / سایر دارایی‌های مربوطه (کد حساب: ۳-۱-۵۵-۲۹۴۰)	
به مبلغ بهای تمام شده یا تجدید ارزیابی اموال	xxxx	بسی: درآمدهای متفرقه آتی به ریال (کد حساب: ۳-۵-۷۰-۷۱۴۰)	
مبلغ مابه‌التفاوت ارزش دفتری و تقویم شده اموال	xxxx		

تبصره (۱): در صورتی که قیمت دفتری اموال و یا دارایی واگذار شده مؤسسه اعتباری بیشتر از قیمت تقویم شده باشد، مابه‌التفاوت در حساب سایر اقلام هزینه کل به ریال با کد (۳-۲-۱۰-۳۵۹۰) منظور خواهد گردید.

تبصره (۲): در زمان تصفیه مشارکت، ثبت حسابداری زیر در دفاتر موسسه اعتباری به منظور شناسایی درآمد واگذاری دارایی اعمال می‌گردد.

مبلغ مابه‌التفاوت ارزش دفتری و تقویم شده اموال	xxxx	بد: درآمدهای متفرقه آتی به ریال (کد حساب: ۳-۵-۷۰-۷۱۴۰)	}
مبلغ مابه‌التفاوت ارزش دفتری و تقویم شده اموال	xxxx	بسی: درآمدهای متفرقه به ریال (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۸۰۰)	

۶- ثبت‌های حسابداری شناسایی در آمد در دوران مشارکت:

مؤسسه اعتباری در مقاطع تهیه صورت‌های مالی می‌تواند از ثبت‌های حسابداری زیر به منظور شناسایی سود تسهیلات اعطایی در قالب قرارداد مشارکت مدنی استفاده کند:

بد: سود دریافتی جاری تسهیلات اعطایی دولتی/ غیردولتی ×××× به مبلغ سود شناسایی شده سهم مؤسسه اعتباری
به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی
(کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۴۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۲۱۷۰)
بس: مشترک مشارکت مدنی به ریال ×××× به مبلغ سود شناسایی شده سهم مؤسسه اعتباری
(کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۳۰)

بد: مشترک مشارکت مدنی به ریال ×××× به مبلغ سود شناسایی شده سهم مؤسسه اعتباری
(کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۳۰)
بس: سود تحقق یافته تسهیلات اعطایی دولتی/ غیردولتی ×××× به مبلغ سود شناسایی شده سهم مؤسسه اعتباری
به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی
(کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۶۰۰) (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۶۲۰)

۷- ثبت‌های حسابداری شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین و جریمه عدم اجرای مفاد قرارداد:

الف) شناسایی وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین از محل مطالبات طبقه جاری

۷-۱- در مقاطع تهیه صورت‌های مالی، چنان‌چه تسهیلاتی در سررسید وصول نشده باشد و همچنین در مواردی که شریک در اثنای مدت این قرارداد به تشخیص مؤسسه اعتباری از مفاد قرارداد مشارکت تخلف نماید، از تاریخ سررسید، تاریخ اعلام تخلف توسط مؤسسه اعتباری یا تاریخ آخرین محاسبه وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین تا مقطع تهیه صورت‌های مالی، وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه محاسبه و به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

بد: وجه‌التزام دریافتی جاری مطالبات دولتی/ غیردولتی به ریال ×××× به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه
- تسهیلات مشارکت مدنی
(کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۹۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۲۲۳۰)
بس: وجه‌التزام تحقق یافته تسهیلات اعطایی دولتی/ غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی ×××× به میزان وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه
(کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۷۲۰) (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۷۴۰)

ب) شناسایی وجه التزام تأخیر تأدیه دین از محل مطالبات طبقات غیر جاری

۷-۲ در صورت تحقق معیارهای شناسایی درآمد، مطابق با ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، شناسایی درآمد

مربوط به وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه به شرح زیر در دفاتر اعمال می‌گردد:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بد: وجه التزام دریافتنی غیر جاری مطالبات دولتی/غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۱۸۴۰-۴۰-۳) (کد حساب: ۲۵۹۰-۴۶-۱-۳)
به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه	××××	بی: وجه التزام تحقق یافته تسهیلات اعطایی دولتی/غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۷۷۲۰-۱۰-۳) (کد حساب: ۷۷۴۰-۱۰-۳-۷)

تبصره: در ثبت مذکور، در صورت عدم تحقق معیارهای شناسایی درآمد، مطابق با ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، شناسایی درآمد مربوط به وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه به روش تعهدی متوقف شده و موسسه اعتباری باید ثبت حسابداری زیر را برای انعکاس وجه التزام تأخیر تأدیه دین در دفاتر خود اعمال کند:

به میزان وجه التزام متعلقه شناسایی نشده	××××	بد: وجه التزام دریافتنی غیر جاری مطالبات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۱۸۴۰-۴۰-۳) (کد حساب: ۲۵۹۰-۴۶-۱-۳)
به میزان وجه التزام متعلقه شناسایی نشده	××××	بی: وجه التزام سررسید شده شناسایی نشده غیر جاری مطالبات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی - بر اساس طبقه تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۶۷۰۰-۶۱-۳) (کد حساب: ۷۰۲۰-۶۷-۵-۳)

۷-۳ مؤسسه اعتباری موظف می‌باشد پس از وصول تمام یا بخشی از مطالبات و تحقق معیارهای شناسایی

درآمد، مطابق با ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، علاوه بر ثبت‌های حسابداری وصول مطالبات غیر جاری، ثبت حسابداری زیر را برای شناسایی درآمد در دفاتر خود اعمال نماید:

به میزان سهم وجه التزام وصول شده از وجه التزام سررسید شده شناسایی نشده	××××	بد: وجه التزام سررسید شده شناسایی نشده غیر جاری مطالبات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی - بر اساس طبقه تسهیلات اعطایی (کد حساب: ۶۷۰۰-۶۱-۳) (کد حساب: ۷۰۲۰-۶۷-۵-۳)
به میزان سهم وجه التزام وصول شده از وجه التزام سررسید شده شناسایی نشده	××××	بی: وجه التزام تحقق یافته تسهیلات اعطایی دولتی/غیردولتی به ریال (کد حساب: ۷۷۲۰-۱۰-۳) (کد حساب: ۷۷۴۰-۱۰-۳-۷)

پ) ثبت حسابداری شناسایی جریمه عدم اجرای مفاد قرارداد:

۷-۴— در صورت عدم اجرای مفاد قرارداد توسط مشتری، ثبت حسابداری زیر به منظور شناسایی جریمه عدم

اجرای مفاد قرارداد در دفاتر اعمال می گردد:

بد: سایر حسابها و اسناد دریافتنی به ریال - جرایم تخلف از
مفاد قرارداد
(کد حساب: ۲۷۳۰-۴۹-۱-۳)

بس: وجه التزام تحقق یافته تسهیلات اعطایی
دولتی/غیردولتی به ریال - جرایم تخلف از مفاد قرارداد
(کد حساب: ۷۷۲۰-۱۰-۷-۳) (کد حساب: ۷۷۴۰-۱۰-۷-۳)

۸- ثبت های حسابداری مربوط به واگذاری موضوع مشارکت و سایر دارایی های آن و تسویه مشارکت مدنی:

۸-۱- فروش نقدی موضوع مشارکت:

واریز وجوه حاصل از واگذاری بخشی یا کل موضوع مشارکت توسط شریک، به شرح زیر ثبت می گردد:

بد: صندوق به ریال / حساب سپرده شریک
(کد حساب: ۱۰-۰۰۱-۱-۳)
بس: مشترک مشارکت مدنی به ریال
(کد حساب: ۵۵۳۰-۳۴-۵-۳)

۸-۲- تسویه مشارکت

پس از خاتمه موضوع شرکت و یا انقضای مدت آن و تعیین تکلیف دارایی ها و موجودی های شرکت و همچنین ثبت

آن ها در حساب های ذریع، شرکت مدنی خاتمه یافته و حساب های مربوط به شرح ذیل تسویه خواهد شد:

۸-۲-۱- تسویه نقدی مشارکت:

۸-۲-۱-۱- مشارکت مدنی منتج به سود گردد:

برگشت اصل سهم الشرکه موسسه اعتباری و شریک:

بد: مشترک مشارکت مدنی به ریال
(کد حساب: ۵۵۳۰-۳۴-۵-۳)
بس: تسهیلات اعطایی مشارکت مدنی دولتی / غیردولتی به
ریال
(کد حساب: ۱۲۳۰-۳۷-۱-۳) (کد حساب: ۱۹۳۰-۴۳-۱-۳)
بس: صندوق به ریال / حساب سپرده شریک
(کد حساب: ۱۰-۰۰۱-۱-۳)

به میزان تمام اصل سهم الشرکه موسسه اعتباری
و شریک
به میزان اصل سهم الشرکه موسسه اعتباری
به میزان اصل سهم الشرکه شریک

تقسیم سود دوران مشارکت:

الف) در صورتی که سود حاصل از مشارکت بیشتر از/برابر با سود ابرازی باشد، تقسیم سود به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

حالت اول: در صورت عدم شناسایی سود در دوران مشارکت:

به میزان مانده موجود یا کل سود	xxxx	بد: مشترک مشارکت مدنی به ریال (کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۳۰)
به میزان سهم سود مؤسسه اعتباری از سود دوران مشارکت	xxxx	بس: سود تحقق یافته تسهیلات اعطایی دولتی/غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۶۰۰) (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۶۲۰)
به میزان سهم سود شریک از سود دوران مشارکت	xxxx	بس: صندوق به ریال / حساب سپرده شریک (کد حساب: ۳-۱-۱۰-۰۰۱۰)

حالت دوم: در صورت شناسایی سود در دوران مشارکت:

به میزان مانده موجود یا کل سود	xxxx	بد: مشترک مشارکت مدنی به ریال (کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۳۰)
به میزان سهم سود مؤسسه اعتباری از سود دوران مشارکت پس از کسر سود شناسایی شده در سنوات قبل	xxxx	بس: سود تحقق یافته تسهیلات اعطایی دولتی/غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۶۰۰) (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۶۲۰)
به میزان سود شناسایی شده سهم مؤسسه اعتباری در سنوات قبل	xxxx	بس: سود دریافتی جاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۴۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۲۱۷۰)
به میزان سهم سود شریک از سود دوران مشارکت	xxxx	بس: صندوق به ریال / حساب سپرده شریک (کد حساب: ۳-۱-۱۰-۰۰۱۰)

ب) در صورتی که سود حاصل از مشارکت کمتر از سهم سود مؤسسه اعتباری از سود ابرازی باشد، سود دوران مشارکت به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

حالت اول: در صورت عدم شناسایی سود در دوران مشارکت:

۱) سهم مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت به شرح زیر در دفاتر اعمال می‌شود:

به میزان سهم مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	xxxx	بد: سود دریافتی جاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۴۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۲۱۷۰)
به میزان سهم مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	xxxx	بس: سود تحقق یافته تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۶۰۰) (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۶۲۰)

۲) در زمان وصول کسری سود متعلقه، ثبت حسابداری زیر در دفاتر اعمال می‌شود:

به میزان کسری سهم مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	xxxx	بد: صندوق به ریال / حساب سپرده شریک (کد حساب: ۳-۱-۱۰-۰۰۱۰)
به میزان کسری سهم مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	xxxx	بسی: مشترک مشارکت مدنی به ریال (کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۳۰)

۳) تسویه تسهیلات مشارکت مدنی به شرح زیر در دفاتر اعمال می‌شود:

به میزان اصل سهم‌الشرکه مؤسسه اعتباری و سهم سود مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	xxxx	بد: مشترک مشارکت مدنی به ریال (کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۳۰)
به میزان اصل سهم‌الشرکه مؤسسه اعتباری	xxxx	بسی: تسهیلات اعطایی مشارکت مدنی دولتی / غیردولتی به ریال (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۲۳۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۱۹۳۰)
به میزان سهم سود مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	xxxx	بسی: سود دریافتی جاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۴۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۲۱۷۰)

حالت دوم: در صورت شناسایی سود در دوران مشارکت:

ثبت وصول کسری سود متعلقه (ثبت شماره ۲) فوق) و همچنین تسویه مشارکت (ثبت شماره ۳) فوق) همانند ثبت‌های بالا بوده، لیکن، شناسایی مابه‌التفاوت سود ابرازی موضوع مشارکت با سودهای شناسایی شده در مقاطع گزارشگری مالی گذشته به شرح زیر ثبت می‌گردد:

به میزان سهم سود باقی مانده شناسایی نشده مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	xxxx	بد: سود دریافتی جاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۴۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۲۱۷۰)
به میزان سهم سود باقی مانده شناسایی نشده مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	xxxx	بسی: سود تحقق یافته تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۶۰۰) (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۶۲۰)

۸-۲-۱) مشارکت مدنی منتج به زیان گردد:

باتوجه به این که به موجب قرارداد مشارکت مدنی، برگشت اصل سرمایه مؤسسه اعتباری و سود ابرازی توسط شریک تضمین شده است؛ در صورتی که حساب مشترک مشارکت مدنی مانده بستانکار نداشته باشد یا مانده بستانکار حساب مشترک مشارکت مدنی برابر یا کمتر از اصل سهم‌الشرکه مؤسسه اعتباری باشد، حسب مورد وصول مبلغ کسری اصل سهم‌الشرکه مؤسسه اعتباری، سهم مؤسسه اعتباری از سود ابرازی و تسویه تسهیلات مشارکت مدنی به شرح زیر در حساب‌ها ثبت می‌گردد:

حالت اول: در صورت عدم شناسایی سود در دوران مشارکت:

(۱) سهم مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت به شرح زیر در دفاتر اعمال می‌شود:

به میزان سهم مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	بده: سود دریافتنی جاری تسهیلات اعطایی دولتی / ××××	غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۴۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۲۱۷۰)
به میزان سهم مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	بسی: سود تحقق یافته تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۶۰۰) (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۶۲۰)	×

(۲) در زمان وصول اصل تسهیلات مشارکت مدنی و سود متعلقه، ثبت حسابداری زیر در دفاتر اعمال می‌شود:

به میزان کسری اصل سهم‌الشرکه مؤسسه اعتباری و سهم مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	بده: صندوق به ریال / حساب سپرده شریک (کد حساب: ۳-۱-۱۰-۰۰۱۰)	×
به میزان کسری اصل سهم‌الشرکه مؤسسه اعتباری و سهم مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	بسی: مشترک مشارکت مدنی به ریال (کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۳۰)	×

(۳) تسویه تسهیلات مشارکت مدنی به شرح زیر در دفاتر اعمال می‌شود:

به میزان اصل سهم‌الشرکه مؤسسه اعتباری و سهم سود مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	بده: مشترک مشارکت مدنی به ریال (کد حساب: ۳-۵-۳۴-۵۵۳۰)	×
به میزان اصل سهم‌الشرکه مؤسسه اعتباری	بسی: تسهیلات اعطایی مشارکت مدنی دولتی / غیردولتی به ریال (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۲۳۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۱۹۳۰)	×
به میزان سهم سود مؤسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	بسی: سود دریافتنی جاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۴۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۲۱۷۰)	×

حالت دوم: در صورت شناسایی سود در دوران مشارکت:

ثبت وصول کسری سود متعلقه (ثبت شماره (۲) فوق) و همچنین تسویه مشارکت (ثبت شماره (۳) فوق) همانند

ثبت‌های بالا بوده، لیکن، شناسایی مابه‌التفاوت سود ابرازی موضوع مشارکت با سودهای شناسایی شده در مقاطع

گزارشگری مالی گذشته به شرح زیر ثبت می‌گردد:

به میزان سهم سود باقی مانده شناسایی نشده موسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	××××	بد: سود دریافتی جاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۴۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۲۱۷۰)
به میزان سهم سود باقی مانده شناسایی نشده موسسه اعتباری از سود ابرازی موضوع مشارکت	××××	بس: سود تحقق یافته تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۶۰۰) (کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۶۲۰)

۸-۲-۲- ثبت‌های حسابداری فروش نسبه موضوع مشارکت و تسویه مشارکت مدنی:

چنانچه در خاتمه قرارداد مشارکت مدنی، سهم‌الشرکه موسسه اعتباری از موضوع مشارکت در قالب قرارداد فروش اقساطی واگذار شود، در هر دو حالت شناسایی و عدم شناسایی سهم در دوران مشارکت ثبت حسابداری زیر در حساب‌ها اعمال می‌گردد:

به مبلغ فروش نقدی سهم‌الشرکه موسسه اعتباری / اصل تسهیلات اعطایی مشارکت مدنی و سود دوران مشارکت	××××	بد: تسهیلات اعطایی فروش اقساطی دولتی / غیردولتی به ریال (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۲۵۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۱۹۵۰)
به مبلغ سود دوران بازپرداخت در فروش اقساطی	××××	بد: سود دریافتی جاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات فروش اقساطی (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۴۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۲۱۷۰)
به مبلغ اصل تسهیلات اعطایی مشارکت مدنی	××××	بس: تسهیلات اعطایی مشارکت مدنی دولتی / غیردولتی به ریال (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۲۳۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۱۹۳۰)
به مبلغ سود دوران بازپرداخت در فروش اقساطی	××××	بس: سود آتی جاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات فروش اقساطی (کد حساب: ۳-۵-۵۸-۶۵۰۰) (کد حساب: ۳-۵-۶۴-۶۸۰۰)
به مبلغ سهم موسسه اعتباری از سود دوران مشارکت مدنی	××××	بس: سود دریافتی جاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۴۰) (کد حساب: ۳-۱-۴۳-۲۱۷۰)

تبصره: در ثبت فوق، در صورت وجود وجه‌التزام تاخیر تادیه دین، مطابق با ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، ثبت حسابداری زیر برای بروزرسانی و وصول وجه‌التزام تأخیر تادیه دین در دفاتر اعمال خواهد شد:

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه

xxxx

بد: صندوق به ریال / حساب سپرده شریک

(کد حساب: ۳-۱-۱۰-۰۰۱۰)

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی
شده از قبل

xxxx

بس: وجه التزام دریافتنی جاری مطالبات دولتی/ غیردولتی

به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی

(کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۹۰ / کد حساب: ۳-۱-۴۳-۲۲۳۰)

به میزان حلیه تفاوت وجه التزام تأخیر تأدیه دین
متعلقه و وجه التزام تأخیر تأدیه دین شناسایی
شده از قبل

xxxx

بس: وجه التزام تحقق یافته تسهیلات اعطایی

دولتی/ غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی

(کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۷۲۰ / کد حساب: ۳-۷-۱۰-۷۷۴۰)

۹- ثبت های حسابداری تغییر طبقه تسهیلات اعطایی از جاری به غیر جاری:

در سررسید قرارداد و در صورت عدم مراجعه مشتری، ثبت های حسابداری زیر به منظور تغییر طبقه تسهیلات

در دفاتر اعمال می شود:

۹-۱- ثبت های حسابداری انتقال تسهیلات از طبقه جاری به طبقه سررسید گذشته:

در خصوص تسهیلاتی که بر اساس معیار زمان یا معیار غیر زمان به طبقه سررسید گذشته انتقال می یابد، ثبت

حسابداری زیر در دفاتر اعمال می شود:

به میزان اصل تسهیلات
سررسید شده وصول نشده

xxxx

بد: مطالبات سررسید گذشته تسهیلات دولتی / غیردولتی به ریال -

تسهیلات مشارکت مدنی

(کد حساب: ۳-۱-۴۰-۱۶۰۰ / ۳-۱-۴۶-۲۳۰۰)

به میزان سود سررسید شده
وصول نشده

xxxx

بد: سود دریافتنی غیر جاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به

ریال - تسهیلات مشارکت مدنی - طبقه سررسید گذشته

(کد حساب: ۳-۱-۴۰-۱۷۹۰ / ۳-۱-۴۶-۲۵۳۰)

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه
دین متعلقه

xxxx

بد: وجه التزام دریافتنی غیر جاری مطالبات دولتی / غیردولتی به ریال

- تسهیلات مشارکت مدنی - طبقه سررسید گذشته

(کد حساب: ۳-۱-۴۰-۱۸۴۰ / ۳-۱-۴۶-۲۵۹۰)

به میزان اصل تسهیلات
سررسید شده وصول نشده

xxxx

بس: تسهیلات اعطایی مشارکت مدنی دولتی / غیر دولتی به ریال

(کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۲۳۰ / ۳-۱-۴۳-۱۹۳۰)

به میزان سود سررسید شده
وصول نشده

xxxx

بس: سود دریافتنی جاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به

ریال - تسهیلات مشارکت مدنی

(کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۴۰ / ۳-۱-۴۳-۲۱۷۰)

به میزان وجه التزام تأخیر تأدیه
دین متعلقه

xxxx

بس: وجه التزام دریافتنی جاری مطالبات دولتی / غیردولتی به

ریال - تسهیلات مشارکت مدنی

(کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۹۰ / ۳-۱-۴۳-۲۲۳۰)

۹-۲- ثبت‌های حسابداری انتقال تسهیلات از طبقه جاری یا سررسید گذشته به طبقه معوق:

در خصوص تسهیلاتی که بر اساس معیار زمان یا معیار غیر زمان به طبقه معوق انتقال می‌یابد، ثبت حسابداری زیر در دفاتر اعمال می‌شود:

الف) انتقال به طبقه معوق بر اساس معیار زمان:

به میزان اصل تسهیلات سررسید شده وصول نشده	xxxx	بده: مطالبات معوق تسهیلات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۱۶۴۰-۴۰-۳ / ۲۳۵۰-۴۶-۱-۳)
به میزان سود سررسید شده وصول نشده	xxxx	بده: سود دریافتنی غیرجاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی - طبقه معوق (کد حساب: ۱۷۹۰-۴۰-۳ / ۲۵۳۰-۴۶-۱-۳)
به میزان وجه‌التزام تاخیر قادیه دین متعلقه	xxxx	بده: وجه‌التزام دریافتنی غیرجاری مطالبات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی - طبقه معوق (کد حساب: ۱۸۴۰-۴۰-۳ / ۲۵۹۰-۴۶-۱-۳)
به میزان اصل تسهیلات سررسید شده وصول نشده	xxxx	بسی: مطالبات سررسید گذشته تسهیلات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۱۶۰۰-۴۰-۳ / ۲۳۰۰-۴۶-۱-۳)
به میزان سود سررسید شده وصول نشده	xxxx	بسی: سود دریافتنی غیرجاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی - طبقه سررسید گذشته (کد حساب: ۱۷۹۰-۴۰-۳ / ۲۵۳۰-۴۶-۱-۳)
به میزان وجه‌التزام تاخیر قادیه دین متعلقه	xxxx	بسی: وجه‌التزام دریافتنی غیرجاری مطالبات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی - طبقه سررسید گذشته (کد حساب: ۱۸۴۰-۴۰-۳ / ۲۵۹۰-۴۶-۱-۳)

ب) انتقال به طبقه معوق بر اساس معیار غیر زمان:

به میزان اصل تسهیلات سررسید شده وصول نشده	××××	بد: مطالبات معوق تسهیلات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۱-۴۶-۲۳۵۰ / ۳-۱-۴۰-۱۶۴۰)
به میزان سود سررسید شده وصول نشده	××××	بد: سود دریافتنی غیر جاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی - طبقه معوق (کد حساب: ۳-۱-۴۶-۲۵۳۰ / ۳-۱-۴۰-۱۷۹۰)
به میزان وجه التزام تاخیر تادیه دین متعلقه	××××	بد: وجه التزام دریافتنی غیر جاری مطالبات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی - طبقه معوق (کد حساب: ۳-۱-۴۶-۲۵۹۰ / ۳-۱-۴۰-۱۸۴۰)
به میزان اصل تسهیلات سررسید شده وصول نشده	××××	بس: تسهیلات اعطایی مشارکت مدنی دولتی / غیر دولتی به ریال / مطالبات سررسید گذشته تسهیلات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۲۳۰ / ۳-۱-۴۳-۱۹۳۰ / (کد حساب: ۳-۱-۴۰-۱۶۰۰ / ۳-۱-۴۶-۱-۳-۲۳۰۰)
به میزان سود تسهیلات سررسید شده وصول نشده	××××	بس: سود دریافتنی جاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی / سود دریافتنی غیر جاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی - طبقه سررسید گذشته (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۴۰ / ۳-۱-۴۳-۲۱۷۰ / (کد حساب: ۳-۱-۴۰-۱۷۹۰ / ۳-۱-۴۶-۱-۳-۲۵۳۰)
به میزان وجه التزام تاخیر تادیه دین متعلقه	××××	بس: وجه التزام دریافتنی جاری مطالبات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی / وجه التزام دریافتنی غیر جاری مطالبات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی - طبقه سررسید گذشته (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۹۰ / ۳-۱-۴۳-۲۲۳۰ / (کد حساب: ۳-۱-۴۰-۱۸۴۰ / ۳-۱-۴۶-۱-۳-۲۵۹۰)

تبصره: در ثبت فوق، سود دریافتنی در صورتی موضوعیت دارد که از تبصره (۱) ذیل ماده (۸) «دستورالعمل

شناسایی درآمد» استفاده شود.

۳-۹- ثبت‌های حسابداری انتقال تسهیلات از طبقه جاری یا سررسید گذشته یا معوق به طبقه مشکوک‌الوصول:
در خصوص تسهیلاتی که بر اساس معیار زمان یا معیار غیر زمان به طبقه مشکوک‌الوصول انتقال یافته باشد، ثبت حسابداری زیر در دفاتر اعمال می‌شود:

به میزان اصل تسهیلات سررسید شده وصول نشده	xxxx	بد: مطالبات مشکوک‌الوصول تسهیلات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۱-۴۰-۱۶۸۰ / ۳-۱-۴۶-۲۴۰۰)
به میزان سود سررسید شده وصول نشده تسهیلات اعطایی	xxxx	بد: سود دریافتی غیرجاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی - طبقه مشکوک‌الوصول (کد حساب: ۳-۱-۴۰-۱۷۹۰ / ۳-۱-۴۶-۲۵۳۰)
به میزان وجه‌التزام تاخیر تادیه دین متعلقه	xxxx	بد: وجه‌التزام دریافتی غیرجاری مطالبات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی - طبقه مشکوک‌الوصول (کد حساب: ۳-۱-۴۰-۱۸۴۰ / ۳-۱-۴۶-۲۵۹۰)
به میزان اصل سررسید شده وصول نشده	xxxx	بسی: مطالبات معوق تسهیلات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی / مطالبات سررسید گذشته تسهیلات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی / تسهیلات اعطایی مشارکت مدنی دولتی / غیر دولتی به ریال (کد حساب: ۳-۱-۴۰-۱۶۴۰ / ۳-۱-۴۶-۲۳۵۰) / (کد حساب: ۳-۱-۴۰-۱۶۰۰ / ۳-۱-۴۳-۱۹۳۰ / ۳-۱-۳۷-۱۲۳۰)
به میزان سود تسهیلات سررسید شده وصول نشده	xxxx	بسی: سود دریافتی غیرجاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی - طبقه معوق یا سررسید گذشته / سود دریافتی جاری تسهیلات اعطایی دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۱-۴۰-۱۷۹۰ / ۳-۱-۴۶-۲۵۳۰) / (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۴۰) (۳-۱-۴۳-۲۱۷۰ /
به میزان وجه‌التزام تاخیر تادیه دین متعلقه	xxxx	بسی: وجه‌التزام دریافتی غیرجاری مطالبات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی - طبقه معوق یا سررسید گذشته / وجه‌التزام دریافتی جاری مطالبات دولتی / غیردولتی به ریال - تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۱-۴۰-۱۸۴۰ / ۳-۱-۴۶-۲۵۹۰) / (کد حساب: ۳-۱-۳۷-۱۴۹۰) (۲۲۳۰-۴۳-۱-۳

تبصره: در ثبت فوق، سود دریافتی در صورتی موضوعیت دارد که از تبصره (۱) ذیل ماده (۸) دستورالعمل شناسایی درآمد استفاده شود.

۱۰- ثبت‌های حسابداری برگشت اسناد انتظامی:

۱۰-۱- پس از تسویه کامل تسهیلات مربوط به قرارداد مشارکت مدنی، قرارداد مزبور به شرح زیر از حساب‌های انتظامی برگشت می‌شود:

بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۳-۹-۱۳-۸۶۰۰)	××××	به مبلغ یک ریال
بس: حساب‌های انتظامی - قراردادهای تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۴-۱۳-۴۳۰۰)	××××	به مبلغ یک ریال

۱۰-۲- پس از استرداد وثایق مأخوذه، حساب‌های انتظامی مربوط به وثایق مأخوذه به شرح ذیل از حساب‌ها برگشت می‌شود:

بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۳-۹-۱۳-۸۶۰۰)	××××	به ارزش تعیین شده طبق ضوابط مربوط
بس: حساب‌های انتظامی - وثایق تسهیلات مشارکت مدنی (کد حساب: ۳-۴-۱۳-۴۳۰۰)	××××	به ارزش تعیین شده طبق ضوابط مربوط

۱۰-۳- تعداد برگ‌های اوراق بهادار و قطعه‌های اشیاء قیمتی به ازای هر برگ و یا قطعه، یک ریال به شرح ذیل از حساب‌ها برگشت می‌شود:

بد: طرف حساب‌های انتظامی (کد حساب: ۳-۹-۱۳-۸۶۰۰)	××××	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال
بس: حساب‌های انتظامی - برگ‌های اوراق بهادار و اشیاء قیمتی (کد حساب: ۳-۴-۱۳-۴۳۰۰)	××××	به ازای هر برگ و یا قطعه یک ریال

«دستورالعمل حسابداری قرارداد مشارکت مدنی (ریالی)» در بیست و پنجمین جلسه مورخ ۱۴۰۴/۶/۲۹ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در (۱۰) ماده و (۸) تبصره به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجرا می‌باشد.